

ig for parforhold

Eiel Holten: «Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling døper jeg deg til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.»

mors dåpskjole

Jacobs tante Maren Heggland, bar fem måneder gamle Jacob til dåpen, mens foreldre, nieser, nevøer og venner var samlet rundt døpefonten i Birkeland kirke. Jacobs fetter Kristoffer Heggland Skagen fikk tørke håret etter at prest Eiel Holten hadde øst livets vann over hodet hans.

– Det var veldig fint. Trygt. Og jeg var veldig stolt. En masse følelser, sier mor.

– Ja, kjempestolt. Presten Eiel Holten er et flott menneske som gjorde dåpen ekstra spesiell for oss, fortsetter far.

Jacob har seks faddere, både familie og gode venner.

– Vi ser på dem som personer som ... begynner mor.

– ... kommer til å bety mye for Jacob i fremtiden, fullfører far.

– Dette var det vi la mest vekt på da vi valgte fadderne, poengterer han.

– Hva var høydepunktet?

– Selve dåpshandlingen, fastslår far.

– Ja, og det at vi var samlet rundt Jacob, og at hele familien feiret ham, smiler mor.

Den sosiale funksjonen viktig

Selv om antall døbte går ned, mener forsker Ida Marie Høeg at ritualer ved livets begynnelse brer seg på grunn av deres viktige sosiale funksjoner.

– Alternativene blir flere og dermed blir det mer å velge blant.

Human-Etisk Forbund har hatt en økning i oppslutningen om sine navnefester, men økningen tilsvarer ikke nedgangen i oppslutning om barnedåpen. Kjernetroppene i Den nyreligiøse bevegelsen er heller ikke mange nok til at det gjør synlige utslag på statistikken.

– Hvor omfattende er bruk av private navnefester og ritualer i den nyreligiøse bevegelse?

– Det vet vi ikke. Det foreligger ikke noen tallmessig oversikt over utbredelsen av privat navnefest eller et familiearrangement som alternativ til dåp. Min antakelse er at det blir vanligere og vanligere med et privat arrangement for de som ikke står tilsluttet noen tros- eller livssynssamfunn og som heller ikke ser på den humanistiske navnefesten som et naturlig valg.

Seremoniene

Dåp i Den norske kirke: Skjer under Gudstjeneste i kirken, ofte flere barn. Presten leser bestemte tekster, gjør korstegn, øser vann (livets symbol) over hodet til den som døpes, og inkluderer barnet i menigheten. Minst to faddere over 15 år lover å bidra til barnas trosopplæring. Det er vanlig at barnet bærer dåpskjole som har gått i arv i familien. Privat feiring i etterpå.

Navnefest i Human-Etisk Forbund: Arrangeres for flere barn samtidig, og er en høy-tidlig markering av at et barn er født, inkluderes i samfunnet, og får navn. Med kulturinnslag og overrekkelse av navneplate til foreldre og barn. Ingen vitner eller faddere. Barna kles i alt fra dåpskjole, bunad eller annet pent tøy. Privat feiring etterpå.

Navnefest i Holistisk Forbund: Ritualet kan inneholde sang og musikk, tale, og overrekkelse av navneplate. Vanlig med lystenning, at ritualet foregår i en sirkel, mange ønsker ritualet uten-dørs, og mange velger ord fra boken «Profeten» av Kahlil Gibran. Holistisk Forbund vektlegger at seremonien ikke skal virke ekskluderende for noens livs-syn. Med påfølgende feiring.

KILDER: HOLISTISK FORBUND, HUMAN-ETISK FORBUND OG DEN NORSKE KIRKE

Vaner og tradisjon

– Jeg synes nok ikke funnene er veldig overraskende, sier generalsekretær i Human-Etisk Forbund, Kristin Mile.

– Behovet for markeringer av viktige begivenheter er allmenne. Man finner dem innenfor alle kulturer og livssyn. Likhetene mellom dåp og navnefest knytter seg hovedsakelig til vaner og tradisjoner. Like gjester, like klær, lik mat og like gaver er ikke overraskende i den nasjonale tradisjonen. Når det gjelder dåpskjole er vår erfaring er at de fleste navnefestbarna bruker vanlige, pene klær, sier hun, og poengterer:

– Det viktige må jo være at innholdet i seremoniene er så vidt forskjellige som de er. Det er en vesentlig forskjell på kirkens hensikt med dåp, og en offentlig humanistisk feiring av at det er født et nytt barn og at barnet har fått et navn.

Nytt tilbud

Holistisk Forbund hadde sin første offisielle navneseremoni i april. Det skjedde i Tromsø.

Flere er under planlegging, opplyser Anne Kristine Ramberg-Mohn, som er leder av forbundet som ble stiftet i 2002.

Forbundet vektlegger individuell tilpassing av seremonien.

– Vi vil bidra til at mennesker får ritualer som føles riktige for dem, sier forbundslederen.

– Er det store forskjeller i folks ønsker for hvordan navneseremoniene skal være?

– Nei, ofte er det de samme ønskene, sier hun.

Holistisk Forbund ser på seg selv som et alternativ til både kirken og Human-Etisk Forbund, med et livssyn der målet er å tenke helhetlig, styrke individets rett og frihet, uten å si noe om hva som er det sanne og riktige.